

PROJECTE DE FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ SOBRE LA IMPORTÀNCIA
D'INCORPORAR LA PERSPECTIVA DE GÈNERE A LA DOCÈNCIA

Guies per a una
docència universitària

AMB PERSPECTIVA
DE GÈNERE

Xarxa Vives
duniversitats

Són creixents les mesures de foment –tant en l'àmbit europeu, estatal com autonòmic- perquè s'incorpore de manera decidida la perspectiva de gènere als dos principals processos clau de les universitats: Docència i Investigació. Com assenyala l'AVAP, la consideració de les variables sexe i gènere en el procés d'ensenyament-aprenentatge suposa un avanç necessari no solament en matèria de justícia social sinó també de rigor i qualitat en la docència.

En aquesta línia d'acció, la Xarxa Vives, de la qual forma part la Universitat de València, ha impulsat l'elaboració d'una sèrie de guies que ajuden el professorat universitari a escometre aquesta important tasca. La col·lecció “Guies per a una docència universitària amb perspectiva de gènere” compta, en l'actualitat, amb un total d'11 guies temàtiques¹: Ciències de la Computació, Dret i Criminologia, Educació i Pedagogia, Filologia i Lingüística, Filosofia, Física, Història, Història de l'Art, Medicina, Psicologia i, finalment, Sociologia, Economia i Ciència Política; estant altres 6 en procés d'elaboració: Infermeria, Matemàtiques, Arquitectura, Comunicació, Antropologia i Enginyeria Industrial.

Amb l'objectiu de facilitar i fomentar l'ús i l'aplicació d'aquestes guies, **el pròxim 10 de setembre** tindrà lloc una jornada de presentació en la qual abordarem la necessitat d'incorporar la perspectiva de gènere a la docència i l'ajuda que suposen aquestes guies per a facilitar l'aplicació d'aquest nou enfocament.

¹ Es poden descarregar les Guies: <https://www.vives.org/coleccio/guies-per-a-una-docencia-universitaria-amb-perspectiva-de-genere/>

1. ACTE INSTITUCIONAL DE PRESENTACIÓ DE LES GUIES

Dia: 10 de setembre 2019

Hora: 13 hores

Lloc: Saló d'Actes de l'Edifici de Rectorat

Programa:

- 13:00 Inauguració** a càrrec de la rectora de la Universitat de València, Maria Vicenta Mestre Escrivà
- 13:15 Presentació** de la justificació epistemològica d'incorporar la perspectiva de gènere a la docència universitària a càrrec d'Ana Sánchez Torres, Doctora Filosofia de la Ciència, vicepresidenta de *la Asociación de Mujeres Investigadoras y Tecnólogas (AMIT)*
- 13:45 Presentació** de les "Guies per a una docència universitària amb perspectiva de gènere" a càrrec d'Ana Marrades Puig, Doctora i Professora Dret, Secretaria de l'Institut Universitari d'Estudis de la Dona a la Universitat de València
- 14:15 Cloenda** a càrrec de la Directora de la Unitat d'Igualtat, Amparo Mañés Barbé

A QUI S'ADREÇA?

La Jornada de Presentació s'adreça a tots els Centres de la Universitat de València, especialment aquells amb guies que afecten les seues titulacions.

És important l'assistència:

- dels Equips deganals (o, almenys, Degana/Degà, VD d'Estudis i VD d'igualtat)
- Integrants de les CAT de les titulacions impartides en el Centre objecte de les guies
- Integrants de la Comissió d'Igualtat del Centre
- Professorat involucrat en la docència de les titulacions afectades

Per a la preparació de la Jornada comptem en la nostra Universitat amb expertes en la matèria objecte de les guies, que en els mesos següents coordinaran la realització de tallers formatius per al PDI dels seus centres, comptant amb les autores que han elaborat les Guies.

2. TALLERS FORMATIUS PER CENTRE

Nom del taller: ***Incorporació De La Perspectiva De Gènere En La Docència Universitària***

La incorporació de la perspectiva de gènere afecta el pla d'estudis de les titulacions. Pot integrar-se de manera específica, a través d'assignatures especialitzades, i de manera transversal, partim de la premissa que totes les assignatures poden incloure la perspectiva de gènere, malgrat que la seva profunditat siga variable en funció de les àrees de coneixement i entre les assignatures de les pròpies titulacions.

Característiques:

- 8 hores (4 presencials i 4 on-line)
- 15 places mínim (professorat del centre i uns altres PDI que impartisquen docència en altres Centres o Campus en matèries objecte de la guia).
- Termini idoni per a realitzar l'activitat: primer quadrimestre del curs 2019-2020.
- La sol·licitud dels tallers es realitzarà per part dels centres com a formació a la demanda al Servei de Formació Permanent.

1) Campus de Burjassot-Paterna

- Guia Física (Fac. Física): Pascuala García
- Guia Ciències de la Computació (ETSE): Silvia Rueda

2) Campus Tarongers

- Guia Sociologia, Economia, Ciències Polítiques:
 - Fac. CC Soc, Fac. Dret: Marcela Jabbaz
 - Fac. Economia: Isabel Pla
- Guia Dret i Criminologia (Fac. Dret): Ana Marrades
- Guia Educació i Pedagogia (Fac. Magisteri): *pendent*

3) Campus de Blasco Ibáñez (Arts, Humanitats i Educació)

- Guia Filologia i Lingüística (Fac. FTIC): Begoña Pozo
- Guia Filosofia (Fac. Filosofia i CC Edu.): Elena Cantarino
- Guia Història (Fac. Geo i Hist.): Mónica Bolufer
- Guia Història de l'Art (Fac. Geo i Hist.): Ester Alba
- Guia Educació i pedagogia (Fac. Filosofia i CC Edu.): Victoria Vázquez

4) Campus de Blasco Ibáñez (Ciències de la Salut)

- Guia Medicina (Fac. Medicina i Odontologia): Gloria Segarra
- Guia Psicologia (Fac. Psicologia): Amparo Bonilla

JUSTIFICACIÓ DE LA NECESSITAT DE LA FORMACIÓ

Una docència amb perspectiva de gènere millora la qualitat docent i la rellevància social dels coneixements, les tecnologies i les innovacions produïdes. La perspectiva de gènere permet aprofundir en la comprensió de les necessitats, comportaments i actituds del conjunt de la població, defugint així tant de les interpretacions parcials que parteixen de l'home com a subjecte universal, com dels essencialismes sobre els homes i sobre les dones. S'eviten, d'aquesta manera, errors en la conceptualització teòrica o en les anàlisis empíriques. Una docència amb perspectiva de gènere també estimula el pensament crític de l'alumnat, en proporcionar-li noves eines per identificar els estereotips, normes i rols socials de gènere. L'alumnat aprèn així a problematitzar els patrons de socialització dominants i desenvolupa competències que li permetran evitar la ceguesa al gènere en la seva futura pràctica professional.

Segons la definició proporcionada per la Unió Europea (EIGE, 2016), “la ceguesa al gènere és la falta de reconeixement que els rols i les responsabilitats de les dones/nenes i els homes/nens s'atribueixen o s'imposen en contextos socials, culturals, econòmics i polítics específics. Els projectes, els programes, les polítiques i les actituds cegues al gènere no tenen en compte aquests rols diferents i necessitats diverses i, per tant, mantenen l'estatus quo i no ajuden a transformar l'estructura desigual de les relacions de gènere”. La docència universitària també es veu afectada per la ceguesa al gènere.

En resum, aplicada a la docència, la perspectiva de gènere suposa un procés reflexiu que afecta el disseny de les competències del pla d'estudis i, per extensió, el disseny de les assignatures, incloent els resultats d'aprenentatge, els continguts impartits, els exemples, el llenguatge utilitzat, les fonts seleccionades, el mètode d'avaluació i la gestió de l'entorn d'aprenentatge. Per acompanyar amb èxit el procés d'incorporació de la perspectiva de gènere, resulta necessari que el personal docent adquireixi aquesta competència a través de la formació contínua que ofereixen les unitats d'innovació docent de les universitats i de les activitats formatives puntuals que organitzen les unitats o observatoris d'igualtat.